

POLITIKEN
MODTOG I DENNE UGE

344 læserbreve
og debatindlæg

23 læserbreve og debatindlæg
handlede om nedlæggelsen af DR UnderholdningsOrkester

Retfærdigheden skal tilbage i det danske retssystem

Kig til Nordirland, der har et retssystem for unge, som sikrer, at gerningsmanden lærer noget, at vi forebygger gentagelse af kriminaliteten, og ikke mindst at offeret også oplever at blive taget alvorligt.

STRAF

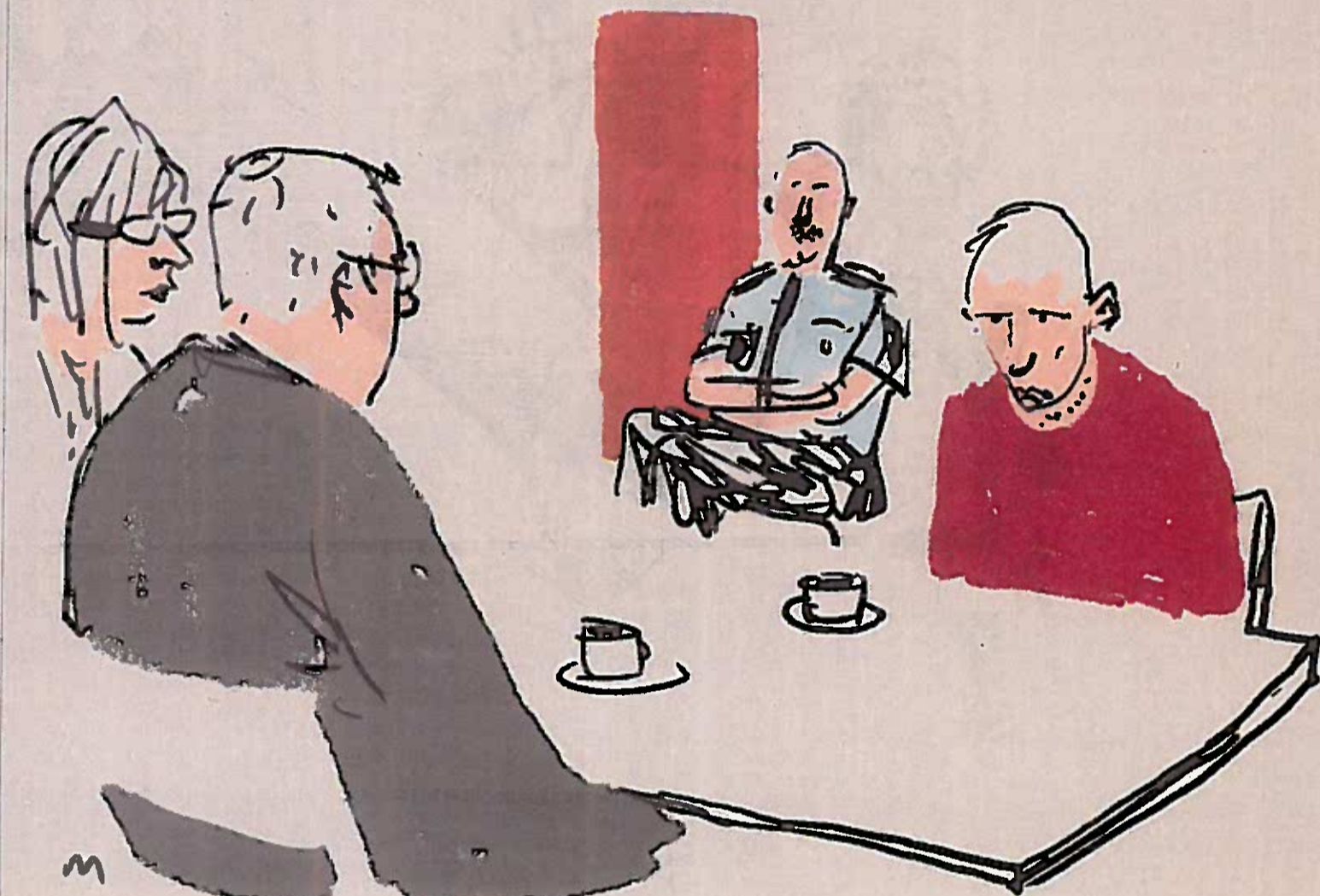
CHARLIE LYWOOD M.F.L.
PÅ VEGNE AF SSP SAMRÅDETS FAGUDVALG
FOR GENOPRETTENDE RET. SSP-KONSULENT I
FURESØ KOMMUNE

DET DANSKE retssystem for unge er under debat i denne tid. Der foreslås ned-sættelse af den kriminelle lavalder samt særlige ungdomsdomstole og dommere. Vi er enige i, at det danske retssystem er både dyrt og ineffektivt. Vi vil dog gerne fremhæve, at for os er det måden, vi taler de unge på, som der er noget galt med. Vi tror, at det kan gøres bedre. Her er et bud.

I Nordirland har man siden 2003 valgt at give alle unge mellem 10 og 18 år, der vedkender sig at have begået en kriminel handling, en mulighed for at reparere den skade, de har forvoldt. Dette sker ved hjælp af en proces, hvor den unge bl.a. i et møde med offer, forældre, politi, advokat og andre relevante aktører bliver konfronteret med konsekvenserne af den handling, som vedkommende har begået. Disse møder, også kaldet ungekonferencer, faciliteres af professionelt trænet personale, som har til opgave at lede parterne igennem en dialog om den handling, der er foretaget.

Processen i, hvad nordirerne kalder 'Balancemodellen', består indledningsvis af en forberedelsesfase, hvor alle relevante parter særskilt forberedes grundigt på det forestående møde. Dernæst afholdes selve ungekonferencen, som munder ud i en skriftlig handleplan, der indeholder de punkter, som den unge skal arbejde videre med efter mødet. Derefter følger en bearbejdningsfase, hvor den unge i en periode understøttes i at overholde og deltage i evt. programmer, som for det første skal reparere de skader, som er begået over for offeret, for det andet skal hjælpe den unge selv ud af den kriminelle løbebane.

Modellen er en formel del af det nordirske retssystem, og man kan henvises til en ungekonference enten via retssystemet eller direkte via politisystemet. En dommer er dog altid i sidste ende med til at vurdere, om den handlingsplan, der udarbejdes under ungekonferencen, har den rette proportion i forhold til den begåede kriminalitet, samt kontrollere,

hvordant den unge overholder og gennemfører de aftaler, som handleplanen indeholder.

Systemet i Nordirland har haft bemærkelsesværdigt gode resultater. Unge, der har været igennem det traditionelle retssystem, har således begået ny kriminalitet i ca. 70 procent af tilfældene. Derimod har kun 45 procent af de unge, der henvises til en ungekonference via det traditionelle retssystem, begået ny kriminalitet igen, mens dette gælder for kun 30 procent af de unge, hvis sag er henvist direkte via politisystemet. Det er ligeledes værd at bemærke, at blandt både ofre og gerningsmænd er tilfredsheden med deltagelsen i konferencerne stor. 95 procent angiver således, at de er tilfredse med den ungekonference, de har deltaget i.

EFTER AT HAVE studeret det nordirske system må vi konstatere, at det at deltage i en konference ikke er en nem løsning for gerningsmanden. Han/hun bliver konfronteret direkte med, hvad han/hun har gjort af skade på ofret, hvordan det har påvirket ofret, og hvad der er behov for for at gøre skaden god igen. Det er ofte meget hårdt at blive konfronteret med konsekvensen af ens kriminelle handling og lige så hårdt at skulle reparere skaden efterfølgende.

Anbefalingen af et system som det, den nordirske model tager udgangspunkt i, sikrer, at gerningsmanden lærer noget, at vi forebygger gentagelse af kriminaliteten, og ikke mindst at offeret også oplever at blive taget alvorligt. Ingen af disse centrale behov tager vores nuværende system særlig godt hånd om i dag.

Vi har ganske vist konfliktråd, som giver mulighed for, at offer og gerningsmand kan mødes. Konfliktråd er dog kun et supplerende tilbud, der kører parallelt med en behandling i det traditionelle retssystem, og kan dermed ikke træde i stedet for en traditionel retssag. Det betyder blandt andet, at udfaldet af retssagen i værste fald kan undergrave en reparation mellem offer og gerningsmand, der måtte have fundet sted i konfliktråd. Desuden inddrages der i den danske konfliktrådsmodel kun offer og gerningsmand. Der gøres også for lidt ud af at forberede parterne inden mødet og intet ud af tiden efter mødet.

Dets mangler til trods er der gode erfaringer med konfliktråd i Danmark. Vi mener, at det er på tide at bruge disse erfaringer til at afprøve et system, hvor et møde mellem offer og gerningsmand og samfund kan træde i stedet for de traditionelle strafferetslige sanktioner. Fordi:

Tegning:
Mette Dreyer

■ Vi sparer mange penge ved løsninger, hvor det ikke nødvendigvis er fængsel, der skal bruges som sanktion

■ Vi sparer mange penge ved forebyggelsen af kriminalitet, fordi metoden reducerer mængden af kriminalitet

■ Gerningsmanden bliver for alvor konfronteret med konsekvensen af sin kriminelle handling og lærer af det

■ Ofret får mulighed for at få oprejsning for den skade, der er sket - også den følelsesmæssige del

Vi vil opfordre Folketinget til at diskutere spørgsmålet med henblik på at iværksætte et pilotprojekt, som kan effektvurderes.

Vi skylder ofrene for kriminalitet at tage dem seriøst, og vi skylder borgerne at bruge deres skatte kroner bedst muligt. Og ikke mindst skylder vi de unge lovovertrædere en seriøs mulighed for at lære af de handlinger, som de har begået.

Det er retfærdighed i vores optik!
Hvad venter vi på?

Indlægget er skrevet sammen med Mikkel Nielsen, kriminalpræventiv koordinator i Albertslund Kommune, Jens Ansbjerg, SSP-konsulent i Brøndby Kommune, Katrine Barnekow, SSP-konsulent i Rudersdal Kommune, og Heidi Alstrup, SSP-konsulent i Aarhus Kommune.

Grotesk, at Nato gøres ansvarlig for Putins krig i Ukra